

ПОГОДЖЕНО:
Державна служба морського і
внутрішнього водного транспорту
та судноплавства України

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор ТОВ «Мортелеком»

В.Я. Михолап

2024 р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

курсу підготовки за напрямом

«Надання першої медичної допомоги»

«Medical First Aid on Board Ship»

відповідно до вимог Правила VI/4 (пункт 1) Конвенції ПДНВ,

Розділу А-VI/4 (пункти 1-3) Кодексу ПДНВ,

Модельного курсу ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями
(Medical First Aid plus Compendium)

Обсяг навчального часу (годин) повного курсу підготовки			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
19,0	11,0	1,0	31,0

Обсяг навчального часу (годин) скороченого курсу підготовки			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Всього
Теоретична	Практична		
9,5	5,5	1,0	16,0

Учебний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної Конвенції про підготовку та дипломувати моряків і несення вахти 1978 року, з поправками (правило VI/4, пункт 1).
2. Кодексу з підготовки та дипломування моряків і несення вахти, з поправками (розділ А-VI/4, пункти 1-3).
3. Міжнародної Конвенції про безпеку життя на морі 1974, з поправками.
4. Модельного курсу ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium).
5. Міжнародного керівництва по судновій медицині, розробленого ВООЗ, 1992 р.
6. Міжнародного керівництва з надання першої медичної допомоги в разі нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів.
7. Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10. 2014 за № 1325/26102;
8. Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1499.

1. ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Організація та проведення конвенційних видів спеціальної та спеціалізованої підготовки плавскладу морських суден України та інших держав у відповідності до вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (далі – Конвенція ПДНВ), Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти (далі – Кодекс ПДНВ).

Досягнення моряками кваліфікації, необхідної для забезпечення :

- збереження людського життя та здоров'я,
- надання першої медичної допомоги.

2. МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСУ.

2.1. Метою курсу "Надання першої медичної допомоги" є навчити командний плавсклад суден без медичного персоналу навичкам надання невідкладної медичної допомоги при нещасному випадку або раптовій хворобі на борту судна.

Передбачається форма теоретичної та практичної підготовки. Навчання повинно проводитися в спеціально обладнаній аудиторії з використанням

методичних відео- та наочних посібників, медичної літератури, а також манекенів, фантомів, муляжів, імітаторів ран для відпрацювання практичних навичок. Успішне завершення курсу надає можливість кожному офіцеру надати невідкладну медичну допомогу.

Оцінка компетентності слухачів після закінчення курсів виконується в усній, письмовій формі і у вигляді демонстрації практичних навичок та вмінь.

Повний курс розрахований на 31 годину.

Скорочений курс розраховано на 16 годин. Цей курс скорочено не більш ніж на 50% від повного курсу, що відповідає вимогам Наказу Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2014 за № 1325/26102 і розрахований в основному на освіження (refresher) і поповнення (updating) знань плавскладу. Після закінчення навчання інформація вноситься до Державного реєстру документів моряків і слухач отримує свідоцтво фахівця з надання домедичної допомоги.

2.2. Задачі курсу.

- навчити слухачів використовувати довідник "Міжнародне керівництво по судновій медицині", ВООЗ, для своєчасного вибору найкращого засобу надання першої медичної допомоги на борту судна;
- навчити слухачів курсу швидким та послідовним діям по наданню першої медичної допомоги на борту судна для рятування життя та підтримки життєво важливих функцій людини до отримання більш кваліфікованої допомоги, а також виховати у слухачів впевненість та готовність діяти в екстремальних умовах, пов'язаних з загрозою для життя;
- навчити слухачів визначати необхідність та значимість медичної радіоконсультації, яка є невід'ємною частиною заходів по наданню першої медичної допомоги хворому або потерпілому.

2.3. Слухачі повинні вміти:

- збирати інформацію про травми та захворювання від потерпілого чи хворого та його оточення;
- застосовувати методи огляду для виявлення ознак травми чи захворювання;
- надати першу медичну допомогу при травмі чи захворюванні;
- застосовувати найпростіші методи зупинення зовнішньої кровотечі (пальцевим притисканням, накладенням джгута, тугої пов'язки і т.д.);
- обробляти рани;
- накладати асептичну пов'язку;
- накладати найпростіші та мобілізуючі пов'язки (драбинні шини, косиночної пов'язки, підручні засоби);
- особливості внутрішньосуднового перевезення потерпілих;
- виконувати підшкірні та внутрішньом'язові ін'єкції лікарських засобів;

- накладати пов'язки при опіках та відмороженнях;
- застосовувати найпростіші методи зупинки носової кровотечі;
- застосовувати найпростіші методи швидкої детоксикації при гострих отруєннях;
- визначати свідомість, частоту пульсу та дихання;
- вимірювати артеріальний тиск;
- проводити швидку вентиляцію легенів та зовнішній масаж серця;
- укладати потерпілого в залежності від стану та характеру поранень;
- застосовувати найпростіші засоби транспортування потерпілих.

2.4. Слухачі повинні знати:

- засоби евакуації потерпілих із небезпечної зони;
- розпізнавання та перша медична допомога при травматичному та опіковому шоках;
- застосування найпростішої серцево-легеневої реанімації;
- першу допомогу хворому, що перебуває в непритомному стані;
- першу допомогу при пораненнях та травмах;
- невідкладну допомогу при гострих захворюваннях внутрішніх органів;
- медичне забезпечення під час перевезення небезпечних вантажів (принципи діагностики ушкодження небезпечними вантажами, методи першої медичної допомоги);
- організація та надання першої медичної допомоги у разі корабельної аварії;
- медичні радіоконсультації.

3. ВСТУПНІ ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ

3.1. Кожен кандидат на проходження курсу підготовки «Надання першої медичної допомоги» повинен:

- бути не молодше 18 років;
- відповідати вимогам до стану здоров'я;
- мати морську освіту або бути студентом вищого морського навчального закладу;
- мати підготовку за курсом «Елементарна перша медична допомога (A-VI/1-3)»;
- мати підготовку за курсом «Надання першої медичної допомоги» A-VI/4-1» для проходження скороченого курсу підготовки.

3.2 По закінченні курсу підготовки слухач повинен відповідати стандарту компетентності, як викладено в таблиці A-VI/4-1 розділу A-VI/4 Кодексу ПДНВ.

Таблиця A-VI/4-1

Специфікація мінімального стандарту компетентності з надання першої медичної допомоги.

Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
Надання невідкладної першої медичної допомоги при нещасному випадку або захворюванні на судах.	<p>Аптечка першої медичної допомоги.</p> <p>Анатомія людини та функції організму.</p> <p>Токсичні небезпеки на судах, використання Посібника по наданню першої медичної допомоги при нещасних випадках, пов'язаних з перевезенням небезпечних вантажів, (MFAG) або його національного еквіваленту.</p> <p>Огляд потерпілого або пацієнта.</p> <p>Травми хребта.</p> <p>Опіки, ошпарювання та наслідки переломів, вивихів та м'язових травм.</p> <p>Медичний догляд за врятованими людьми.</p> <p>Медичні консультації, які передаються по радіо.</p> <p>Фармакологія.</p> <p>Стерилізація.</p> <p>Зупинка серця, утоплення та асфіксія.</p>	Оцінка доказу, отриманого на основі практичної інструкції.	<p>Виявлення можливої причини, характеру та ступеня тяжкості травм виконуються швидко, в повному обсязі та відповідають сучасній практиці надання першої медичної допомоги.</p> <p>Ризик нанесення шкоди самому собі та іншим постійно зводиться до мінімуму.</p> <p>Лікування травм та захворювань виконується задовільно, відповідає визнаній практиці надання першої медичної допомоги та міжнародним посібникам.</p>

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА СТРУКТУРА КУРСУ

4.1. Навчальний план курсу

4.1.1. Навчальний план повного курсу

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.14	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Невідкладні дії	2,0	-	2,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	1,5	-	1,5
3. Устрій тіла людини та функції організму	1,5	1,0	2,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	3,5	-	3,5
5. Обстеження пацієнта	1,0	0,5	1,5
6. Пошкодження хребта	1,5	1,5	3,0
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду	1,0	2,0	3,0
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	1,0	2,0	3,0
9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив	0,5	1,5	2,0
10. Медична допомога по радіо	1,0	-	1,0
11. Фармакологія	1,0	1,5	2,5
12. Стерилізація	0,5	-	0,5
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	1,0	1,0	2,0
14. Психологічні / психічні проблеми	2,0	-	2,0
Усього за напрямом	19,0	11,0	30,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
ІТОГО			31,0

4.1.2. Навчальний план скороченого курсу

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.14	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Невідкладні дії	1,0	-	1,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	0,5	-	0,5
3. Устрій тіла людини та функції організму	0,75	0,5	1,25
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	2,0	-	2,0
5. Обстеження пацієнта	0,5	0,25	0,75
6. Пошкодження хребта	0,75	0,75	1,5
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду	0,5	1,0	1,5
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	0,5	1,0	1,5
9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив	0,25	0,75	1,0
10. Медична допомога по радіо	0,5	-	0,5
11. Фармакологія	0,5	0,5	1,0
12. Стерилізація	0,25	-	0,25
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	0,5	0,5	1,0
14. Психологічні / психічні проблеми	1,0	-	1,0
Усього за напрямом	9,5	5,5	15,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
ІТОГО			16,0

4.2. Навчальна програма курсу

Програма підготовлена на основі вимог Міжнародної Конвенції (ПДНВ), розділ А-VI/4-1, і складається з 14 розділів.

Група слухачів для теоретичної підготовки не перевищує 25 осіб, кожний слухач забезпечений робочим місцем, що дозволяє здійснювати роботу з документами та конспектування.

Група з практичної підготовки слухачів за напрямом «Надання першої медичної допомоги» не перевищує 13 осіб, кожний слухач забезпечений робочим місцем.

Час, відведений для кожного розділу – це тільки рекомендації. Інструктор може коректувати час та при необхідності збільшити час, відведений на практичні заняття, щоб пересвідчитися, що слухачі можуть продемонструвати свою здатність правильно та ефективно виконувати медичні процедури.

1. Невідкладні дії

Перша допомога як сукупність простих, доцільних дій, спрямованих на збереження здоров'я потерпілого. Оцінка ситуації, визначення можливих причин, характеру та ступеня пошкоджень, послідовності дій при аварійних ситуаціях; основні принципи надання першої медичної допомоги; розташування потерпілого на місці пригоди; ознайомлення з медичною термінологією.

2. Аптечка першої медичної допомоги

Вказати місце знаходження аптечки першої допомоги на борту судна та рятувальної шлюпки, описати та перелічити вміст аптечок, продемонструвати застосування аптечки у відповідних ситуаціях. Описати основні групи лікарських препаратів, які знаходяться у аптечці, шляхи введення до організму. Використовуючи муляжі, продемонструвати засоби введення лікарських препаратів (пероральний, під'язиковий, ректальний, підшкірний, внутрішньо м'язовий, введення розчинів та мазі в ніс, вухо, очі).

3. Устрій тіла людини та функції організму

Короткі відомості по анатомії та фізіології людини. Використовуючи плакати, фантоми, манекени, планшети, аудіо-відео посібники, описати та пояснити структуру людського тіла та життєво-важливих функцій організму: по системі кістяка (перелічити головні частини кістяка, описати різні види кісток, пояснити їх роботу та функції); по системі м'язів (перелічити основні групи м'язів, пояснити їх роботу та функції); по серцево-судинній системі (установити місце знаходження серця, описати поширення вен та артерій, описати фізіологічну функцію крові, систему циркуляції крові, установити місце знаходження точок артеріального тиску та пояснити, яким чином вони можуть ефективно застосовуватись в аварійній ситуації при кровотечах); по системі дихання (установити розташування органів дихання, пояснити функцію, значення системи дихання); по системі травлення (перелічити органи системи травлення та черевної порожнини, описати їх функції); по системі сечовиведення (перелічити органи, які відносяться до даної системи, описати їх функцію); по нервовій системі (описати основні функції). Оцінка основних фізіологічних параметрів тіла людини: визначення свідомості; температури

тіла; кольори та стан шкіри; частота та ритм дихання; визначення роботи серця, частоти пульсу; поняття про реакції зіниць; вимірювання артеріального тиску.

4. Токсикологічні небезпеки на борту судна

Поняття про небезпечні токсичні речовини. Заходи обережності при роботі з ними на борту судна. Симптоми ураження шкіри, очей, органів дихання та травлення. Загальні принципи надання першої медичної допомоги при ураженні окремими токсичними речовинами. Загальні методи дезінтоксикації. Киснева терапія.

5. Обстеження пацієнта

Огляд та оцінка стану потерпілого. Поняття невідкладних заходів, які застосовуються в надзвичайних обставинах. Несвідомий стан. Причини втрати свідомості. Поняття загрози для життя. Правильне положення людини, яка знаходиться без свідомості. Засоби приведення людини до свідомості. Поняття про шоківу реакцію. Діагностика шоку. Застосування необхідних заходів для попередження розвитку шоку та виведення із шоківого стану. Невідкладні дії при порушенні дихання: причини порушення дихання (асфіксія, втоплення, ураження струмом, дія хімічних речовин та інше); відновлення проходження повітря в шляхи дихання, засоби видалення чужорідних тіл, введення повітропроводу; засоби проведення штучної вентиляції легенів, значення, ознаки ефективності та можливість розвитку ускладнень. Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів по відновленню дихання. Невідкладні дії при зупинці серця. Причини зупинки серця. Симптоми клінічної та біологічної смерті. Значення швидких дій, положення тіла людини, послідовність проведення реанімаційних заходів, техніка, оцінка ефективності, ускладнення. Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів легенево-серцевої реанімації.

6. Пошкодження хребта

Травми хребта і спинного мозку. Відкриті пошкодження хребта і спинного мозку та закриті. Симптоми. Залежність симптомів від варіанту травми, виду ушкодження хребта і рівня ураження спинного мозку. Невідкладна допомога при травмах хребта і спинного мозку. Фіксація положення потерпілого. Загроза додаткової травматизації спинного мозку під час транспортування.

7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду

Опіки. Види опіків (термічні, хімічні, радіаційні, ураження струмом): поняття про опіки, класифікація; оцінка стану потерпілого; оцінка ступеня та площі опіка, загроза для життя. Перша допомога при опіках, включаючи боротьбу з шоком, інфекцією та обезводненням.

8. Переломи, вивихи і м'язові травми

Поняття та види травм опорно-рухового апарату: удари; вивихи; розтягнення і розриви; переломи. Симптоми пошкодження, ускладнення, загроза життя потерпілого. Основні принципи першої медичної допомоги, включаючи знеболення, боротьбу з шоком та крововтратою. Імобілізація пошкодженої частини тіла, значення. Використовуючи фантоми, манекени, кістяк, наочні посібники, шини, перев'язувальний матеріал, продемонструвати правильні

засоби укладання потерпілого, накладання пов'язок та шин, враховуючи характер травми. Рани. Поняття про рани. Види, включаючи травми та поранення очей, вуха та носа. Перша допомога при пораненнях. Обробка ран. Боротьба з інфекцією. Накладання пов'язок, швів. Видалення чужорідних предметів, які проникли у м'які тканини, очі, вуха та ніс. Ускладнення. Використовуючи відео, наочні посібники, фантоми, імітаційні рани, перев'язувальний матеріал, хірургічний інструмент, продемонструвати правильні засоби обробки ран, накладання пов'язок, швів, видалення чужорідних предметів. Кровотеча. Види. Ступінь загрози для життя. Застосування простих засобів зупинки кровотечі (пальцеве притискування артерій, накладання тугої та тиснутої пов'язки, кровозупиняючого джгута, застосування холоду). Продемонструвати правильність проведення відповідних заходів.

9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодової вплив

Медична допомога та догляд за врятованими на борту судна або аварійного плавзасобу. Шляхи введення лікарських препаратів. Правила застосування лікарських препаратів. Поняття про морську хворобу, гіпотермію, обмороження, тепловий та сонячний удар. Перша допомога при цих станах. Заходи застереження та боротьби з втратою тепла організмом (враховуючи дію вітру та вологості), з високою температурою тіла, з обезводненням та виснаженням. Застосування аптечки першої допомоги, яка знаходиться на борту аварійного плавзасобу. Загальні принципи догляду за потерпілими на борту судна. Транспортування потерпілих з місця пригоди. Основні засоби евакуації потерпілого, враховуючи його стан, характер травми та поранення. Небезпека неправильних дій. Продемонструвати правильне застосування засобів перенесення потерпілих, використовуючи носилки та підручні матеріали.

10. Медична допомога по радіо

Медичні консультації, надані по радіо. Загальна інформація, засоби повідомлення. Підготовка матеріалу для отримання консультації з зовнішніх джерел.

11. Фармакологія

Систематизації лікарських засобів за фармакологічними групами та особливостей їх раціонального застосування. Характеристика фармакологічних груп препаратів. Засоби, що впливають на периферичну нервову систему. Засоби, що впливають на вегетативну нервову систему. Засоби, що впливають на функцію центральної нервової системи. Аналгетичні засоби. Психотропні засоби. Побічна дія лікарських засобів.

12. Стерилізація

Поняття про асептику та антисептику. Основні засоби стерилізації.

13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія

Несвідомий стан. Причини втрати свідомості. Поняття загрози для життя. Правильне положення людини, яка знаходиться без свідомості. Засоби приведення людини до свідомості. Поняття про шокову реакцію. Діагностика

шоку. Застосування необхідних заходів для попередження розвитку шоку та виведення із шокowego стану. Невідкладні дії при порушенні дихання: причини порушення дихання (асфіксія, втоплення, ураження струмом, дія хімічних речовин та інше); відновлення проходження повітря в шляхи дихання, засоби видалення чужорідних тіл, введення повітроводу; засоби проведення штучної вентиляції легенів, значення, ознаки ефективності та можливість розвитку ускладнень. Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів по відновленню дихання. Невідкладні дії при зупинці серця. Причини зупинки серця. Симптоми клінічної та біологічної смерті. Значення швидких дій, положення тіла людини, послідовність проведення реанімаційних заходів, техніка, оцінка ефективності, ускладнення. Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів легенево-серцевої реанімації.

14. Психологічні/психічні проблеми

Психологічні проблеми та заходи профілактики. Роль людського фактору в аваріях на морі. Вплив аварійної ситуації на психіку людини, психологічні розлади. Заходи профілактики та боротьби з ними. Промислова санітарія, гігієна праці, особиста гігієна та гігієна на судні.

4.3. Контроль знань та його характеристики

4.3.1. Види контролю (поточний, рубіжний, підсумковий):

- поточний контроль, проводиться в процесі занять шляхом постановки проблемних запитань;
- рубіжний контроль проводиться по кожній темі курсу шляхом співбесіди та демонстрації практичних навичок;
- підсумковий контроль проводиться по закінченню навчання під час здавання екзамену кваліфікаційній комісії в усній (індивідуальна співбесіда) та письмовій (екзаменаційні білети) формах.

Практичні навички перевіряються в усній формі та у вигляді демонстрації на фантомах, кістяку, муляжах.

4.3.2. Перелік основних питань підсумкового контролю.

Організація медичної допомоги на судах:

- мета і задачі першої медичної допомоги;
- загальні принципи надання першої медичної допомоги;

Основи анатомії та фізіології:

- назвати основні функції кістяної та м'язової систем;
- які ви знаєте основні функції циркулюючої крові, система циркуляції, розташування вен та артерій?;
- як визначити частоту пульсу?;
- які основні функції органів дихання?;
- назвати засоби визначення дихання у потерпілого;
- який зв'язок системи дихання з серцево-судинною системою?;

- які ви знаєте основні функції системи травлення;
- які ви знаєте функції нервової системи?;

Аптечка першої допомоги.:

- яке призначення аптечки першої допомоги?;
- перелічити вимоги до утримання аптечки першої допомоги (враховуючи аптечку в шлюпці);
- перелічити основні медичні препарати, що знаходяться в аптечці, і з якою метою вони застосовуються;
- назвати основні шляхи введення лікарських препаратів.

Токсична небезпека на судах:

- перелічити основні заходи обережності при роботі з небезпечними вантажами;
- які основні симптоми ураження;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при отруєнні газоподібними речовинами;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин на шкіру;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин в очі (враховуючи кислоти та луг);
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин через рот.

Огляд та оцінка стану потерпілого:

- визначення рівня свідомості (методи визначення свідомості);
- які ви знаєте засоби відновлення свідомості у потерпілого?;
- яке правильне положення тіла потерпілого, що знаходиться без свідомості?;
- в чому полягають загрози для життя людини в період знаходження без свідомості?;
- назвати засоби визначення дихання на місці пригоди;
- які ви знаєте ознаки клінічної та біологічної смерті?;
- яка тривалість клінічної смерті?;
- назвати основні задачі реанімаційної допомоги;
- як відновити проникнення повітря в дихальні шляхи?;
- якими засобами проводиться штучна вентиляція легенів?;
- назвати ознаки ефективності та ускладнення при проведенні штучної вентиляції легенів;
- яка послідовність дій при легенево-серцевої реанімації?;
- яке правильне положення тіла людини при реанімації?;
- де розташовуються руки реаніматора під час проведення непрямого масажу серця?;
- яка частота проведення закритого масажу серця?;
- розповісти про методику проведення легенево-серцевої реанімації однією людиною (реаніматором);
- розповісти про методику проведення легенево-серцевої реанімації двома реаніматорами;
- які критерії ефективності реанімації?;

- до яких меж проводиться легенево-серцева реанімація?;
- які признаки неефективності реанімації?

Травми. Рани. Опіки:

- надання першої допомоги при травмах голови;
- надання першої допомоги при травмах хребта;
- надання першої допомоги при травмах кісток тазу та кінцівок;
- які основні засоби іммобілізації (накладення шин)?;
- які основні засоби транспортування потерпілих?;
- назвати види кровотеч та ознаки зовнішніх кровотеч;
- які симптоми внутрішніх кровотеч?;
- назвати прості засоби зупинки зовнішніх кровотеч;
- назвати правила накладення кровозупиняючого джгута;
- як самотійно запобігти сильній артеріальній кровотечі?;
- надання першої допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу;
- надання першої допомоги при носових кровотечах;
- надання першої допомоги при забиттях, розтягненнях;
- надання першої допомоги при вивихах, переломах;
- що таке шок (поняття про шоківу реакцію), симптоми?;
- які ви знаєте заходи боротьби з шоком, включаючи медикаментозні?;
- назвати основні принципи надання першої допомоги при пораненнях;
- які види ран та поранень ви знаєте?;
- які ви знаєте заходи боротьби з інфекцією ран?;
- назвати правила накладення пов'язок;
- перелічити загрози для життя людини при проникаючих пораненнях грудної та черевної порожнин;
- назвати принципи надання першої допомоги потерпілим при проникаючих пораненнях;
- надання першої допомоги при термічних опіках;
- як визначити площу опіку та ступінь опіку?;
- надання першої допомоги при хімічних опіках шкіри;
- надання першої допомоги при опіках очей (термічних та хімічних) та при попаданні чужорідних предметів;
- надання першої допомоги при опіках стравохід хімічними речовинами (кислоти, луг);
- надання першої допомоги при отруєннях хімічними речовинами;
- надання першої допомоги при ураженнях струмом;
- які ви знаєте основні засоби стерилізації та дезінфекції?

Медична допомога та догляд за врятованими.

- назвати симптоми морської хвороби та розповісти про надання першої допомоги;
- назвати симптоми теплового та сонячного ударів;
- надання першої допомоги, заходи профілактики;
- надання першої допомоги при гіпотермії;
- надання першої допомоги при відмороженні;
- надання першої допомоги при потопленні;

- надання першої допомоги при ураженнях отруйними мешканцями моря;
- які заходи боротьби з виснаженням та обезводненням в аварійних ситуаціях?;
- назвати основні принципи догляду за потерпілими на борту судна або аварійного плавзасобу.

Транспортування потерпілого:

- назвати основні засоби транспортування потерпілих, враховуючи стан потерпілого та характер травм;
- розповісти про підготовку потерпілого до евакуації гелікоптером.

Медичні консультації по радіо:

- які ви знаєте засоби медичної інформації по радіо?;
- назвати мету медичної консультації по радіо;
- розповісти про значення правильного заповнення медичної форми для отримання консультації.

Психологічні аспекти:

- розповісти про роль людського фактору в аваріях на морі;
- назвати правила особистої гігієни, гігієни праці та виробничої санітарії.

4.4. Критерії оцінки компетентності знань і умінь.

Вихідний контроль, практична демонстрація компетентності здійснюються за критеріями оцінювання та процедурами, що розробляються згідно з критеріями оцінювання та відповідними процедурами відповідно до Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)

Письмовий тест являє собою письмові відповіді на чотири питання. Критерій оцінки – правильна письмова відповідь як мінімум на 3 питання.

Усна співбесіда містить у собі перевірку знань, що повинні відповідати мінімальним вимогам до компетентності, перерахованим у стовпчику 2 таблиці А-VI/4-1 Кодексу ПДНВ. Критерій оцінки – не менш 70% правильних відповідей.

Практичні навички перевіряються в усній формі та у вигляді демонстрації на фантомах, кістяку, муляжах.

Слухач **не атестується**, якщо під час проведення підсумкового контролю він не продемонстрував знання хоча б по одному з наступних теоретичних та практичних питань:

- Виявлення можливої причини, характеру та ступеня тяжкості травм виконуються швидко, в повному обсязі та відповідають сучасній практиці надання першої медичної допомоги.
- Ризик нанесення шкоди самому собі та іншим постійно зводиться до мінімуму.
- Лікування травм та захворювань виконується задовільно, відповідає визнаній практиці надання першої медичної допомоги та міжнародним посібникам.

5 . МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА ОБЛАДНАННЯ (ТРЕНАЖЕРНА БАЗА)

5.1. Для підготовки за курсом «Надання першої медичної допомоги» використовується спеціалізований клас, обладнаний:

- учбовою дошкою;
- учбовими стендами, планшетами;
- плакатами та учбово-методичними посібниками, аудіо - та відео - посібниками;
- манекеном (імітація фігури людини з кінцівками);
- муляж (фантом) для внутрішньо м'язових ін'єкцій;
- кістяк;
- шини (стаціонарні та з підручного матеріалу);
- перев'язочний матеріал (бинти, пов'язки, перев'язочні пакети і т.д.) в достатній кількості;
- кровозупиняючі джгути;
- імітатори ран та травм «Практопласт»;
- носилки;
- медична шафа, в якій знаходяться: медичний термометр, фонендоскоп, тонометр, шпателі, шприци, ножиці, зажим кровозупиняючий, стаканчик для прийому ліків, пузир для льоду, грілка, аптечка першої допомоги з необхідним переліком лікарських препаратів.

5.2. Використовуючи вище перелічене обладнання та постачання на тренажері слухачі отримують знання та навички:

- по анатомії та фізіології;
- відпрацьовуються навички нагальної допомоги (використовуючи манекен):
- огляд потерпілого;
- очищення порожнини рота та дихальних шляхів;
- запрокидування голови;
- проведення штучної вентиляції легенів;
- проведення зовнішнього масажу серця;
- укладання (розміщення) потерпілого;
- транспортування;
- накладання пов'язок та шин при травмах;
- відпрацьовуються навички по введенню лікарських препаратів (використовуючи муляж);
- імітатор ран «Практопласт» – дає можливість визначити характер ран та травм, ступінь пошкодження м'яких тканин та кісток, вид кровотечі та відпрацювати засоби обробки ран, накладання пов'язок та кровозупиняючих джгутів;
- відпрацьовуються навички по догляду за потерпілими або хворими:
- вимірювання температури тіла, артеріального тиску, огляд та очищення порожнини рота, застосування теплових та охолоджуючих аплікацій, використання основних медикаментів при наданні першої медичної допомоги.

5.3. Перелік наочних посібників - плакатів по наданню першої допомоги:

№ з/п	Найменування
1.	техніка реанімації
2.	перша допомога при пораненнях та травмах
3.	засоби зупинки кровотечі
4.	засоби накладення пов'язок
5.	способи та засоби евакуації та транспортування потерпілого
6.	техніка транспортної іммобілізації
7.	виконання процедур по догляду за хворими
8.	схема внутрішніх органів
9.	схема кровообігу
10.	перша допомога при нещасних випадках: ураження струмом, утоплення, отруєння, обмороження, електротравми
11.	штучне дихання
12.	надання допомоги при різних різаних та колотих ранах
13.	способи накладання пов'язок на різні частини тіла (хребет, руки та ноги)
14.	використання медичного спорядження, одягу та порядку дезінфекції рук
15.	надання допомоги при тепловому ударі
16.	порядок взаємодії судна та берегових медичних центрів
17.	основна інформація, необхідна для запиту медичної допомоги у берегових центрів та процедури координації спільних дій з береговими медичними бригадами

6. ПУБЛІКАЦІЇ

з/п	Найменування	Кількість
1	Міжнародна конвенція про підготовку та дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки);	2
2	Міжнародна конвенція про безпеку життя на морі 1974 року, з поправками	2
3	Модельний курс ІМО 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями (Elementary First Aid plus Compendium)	2
4	Модельний курс ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium)	2
5	Модельний курс ІМО 1.15 «Медичний догляд на борту судна» з рекомендаціями том I, «Медичний догляд на борту судна» том II (Medical Care plus Compendium Vol. 1, Medical Care Vol. 2)	2
6	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамен та дипломування моряків» (Assessment, examination and certification of seafarers)	2
7	Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992 р.	7
8	Міжнародне керівництво з надання першої медичної допомоги в разі нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів	5
9	Міжнародні санітарні правила, розроблені ВООЗ	2
10	Посібник «Медичні консультації по радіо»	2

7. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ

7.1. Інструктори, що здійснюють медичну підготовку моряків, повинні мати:

- 1) диплом про закінчення вищого медичного навчального закладу;
- 2) документально підтверджений досвід роботи лікарем у медичному закладі (лікарні або поліклініці) не менше трьох років;
- 3) наявність свідоцтва про спеціальну підготовку з медичного догляду на суднах відповідно до вимог правила VI/4 Конвенції ПДНВ, виданого схваленням НТЗ;
- 4) практичний досвід роботи у НТЗ з підготовки з медичного догляду на суднах не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки з медичного догляду на суднах) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- 5) документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами Розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ.

7.2. Штат інструкторів повинен складатися з одного інструктора на групу максимальною чисельністю 25 осіб для теоретичного навчання, та одного інструктора на групу не більше ніж 13 осіб для відпрацювання практичних занять.